

Öldrun á Íslandi- stærsta vát heilbrigðisstofnana eða verðugt verkefni framtíðar ?

Vorfundur Landssambands heilbrigðisstofnana

Guðlaug Rakel Guðjónsdóttir,
framkvæmdastjóri bráðasviðs Landspítala
30.04.2014

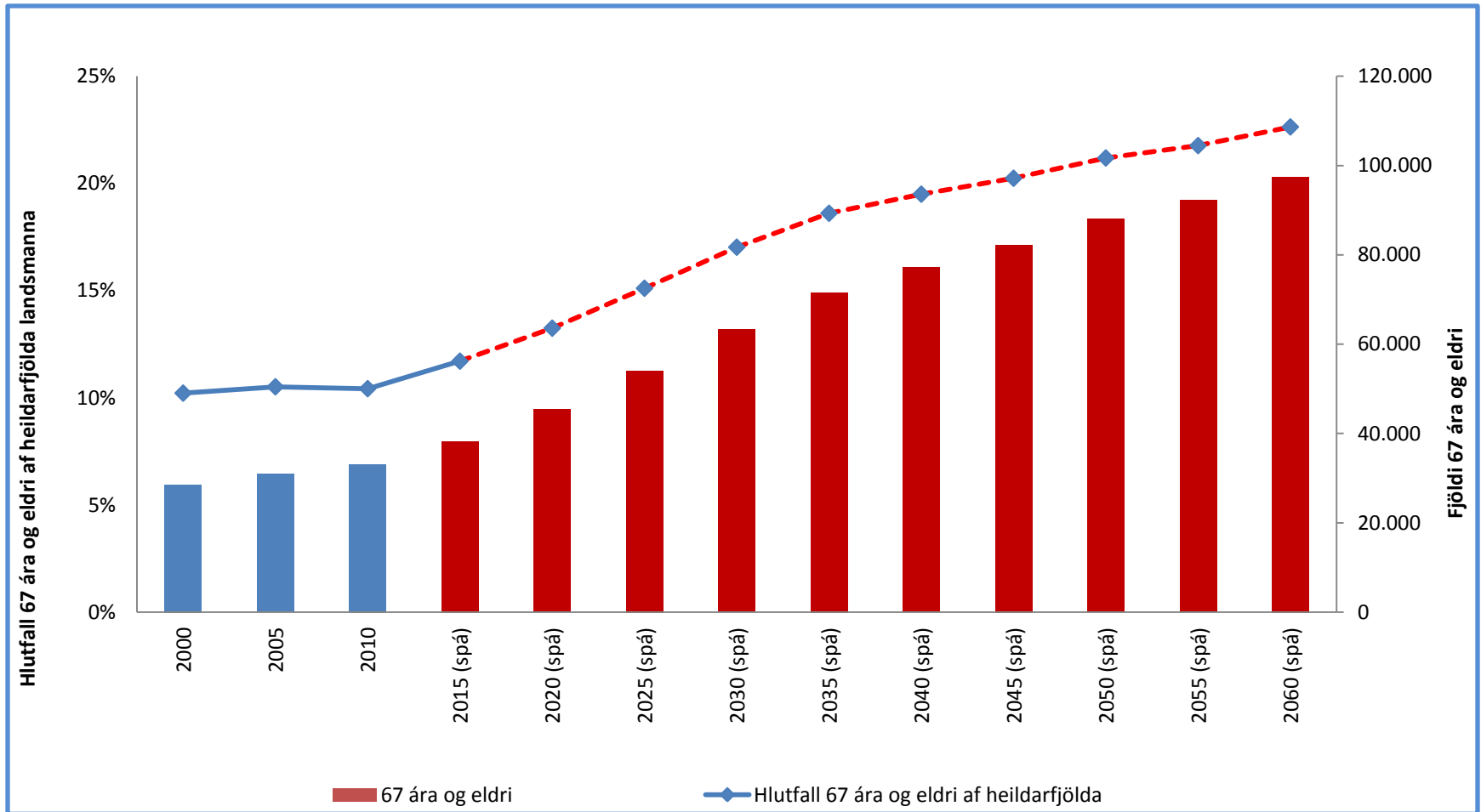
Inntak erindis

- Mannfjöldaspár og þróun mannfjölda á Íslandi
- Áhrif á heilbrigðskerfið í heild sinni
  - Landspítala
    - Legudagar, legur og áhrif á dagdeildarþjónustu
  - Bráðamóttökur, tvær nýlegar rannsóknir:
    - Komur og endurkomur aldraðra á bráðamóttökur Landspítala á árunum 2008-2012
    - Eldra fólk á bráðadeild: íslenskar niðurstöður úr fjölþjóðarannsókn InterRAI

Hvað svo ?

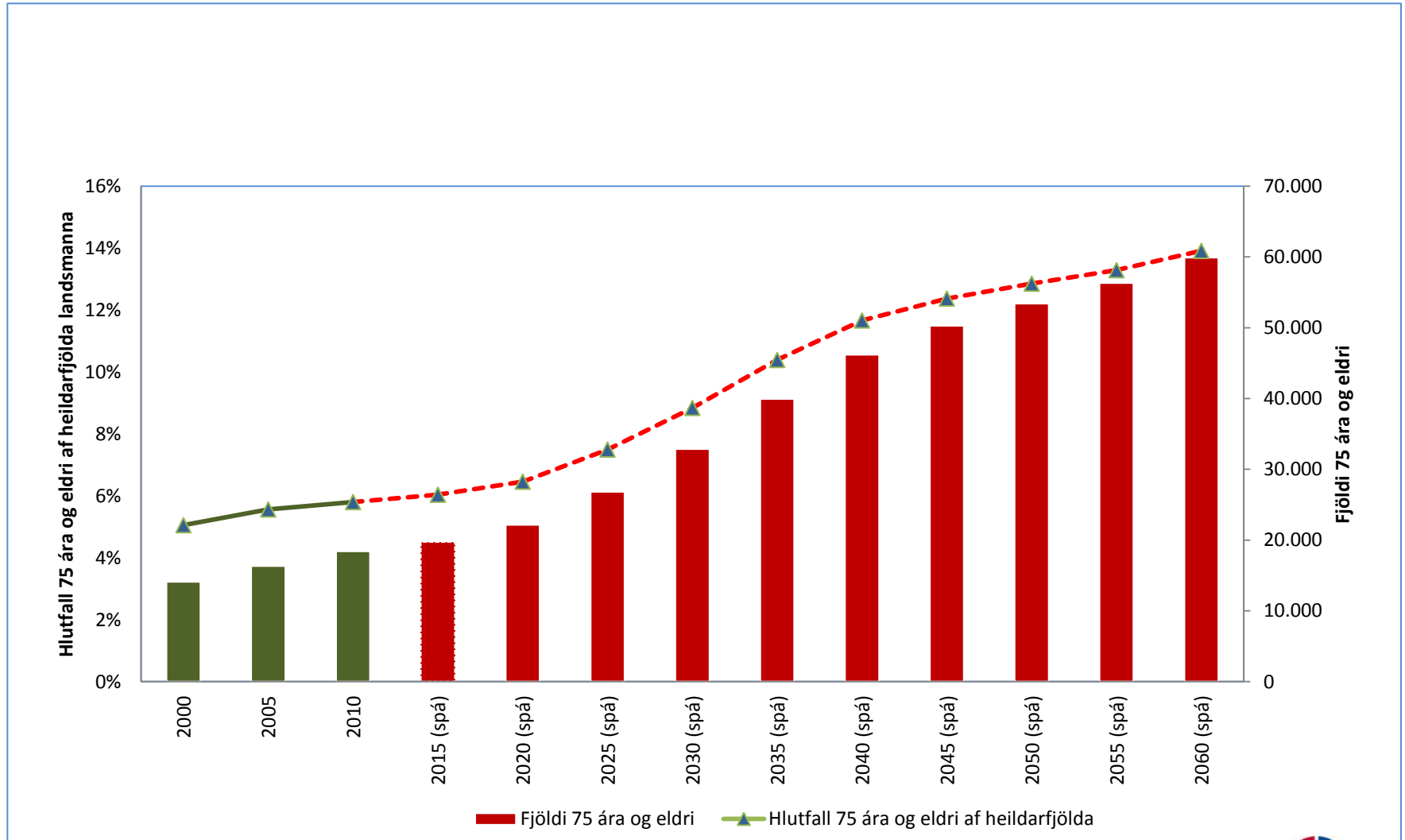
Fjöldi og hlutfall 67 ára og eldri af heildaríbúafjölda, rauntölur 2000-2010, mannfjöldaspá 2015-2060

Gögn sótt á heimasíðu Hagstofu Íslands

Fjöldi og hlutfall 75 ára og eldri af heildaríbúafjölda, rauntölur 2000-2010, mannfjöldaspá 2015-2060

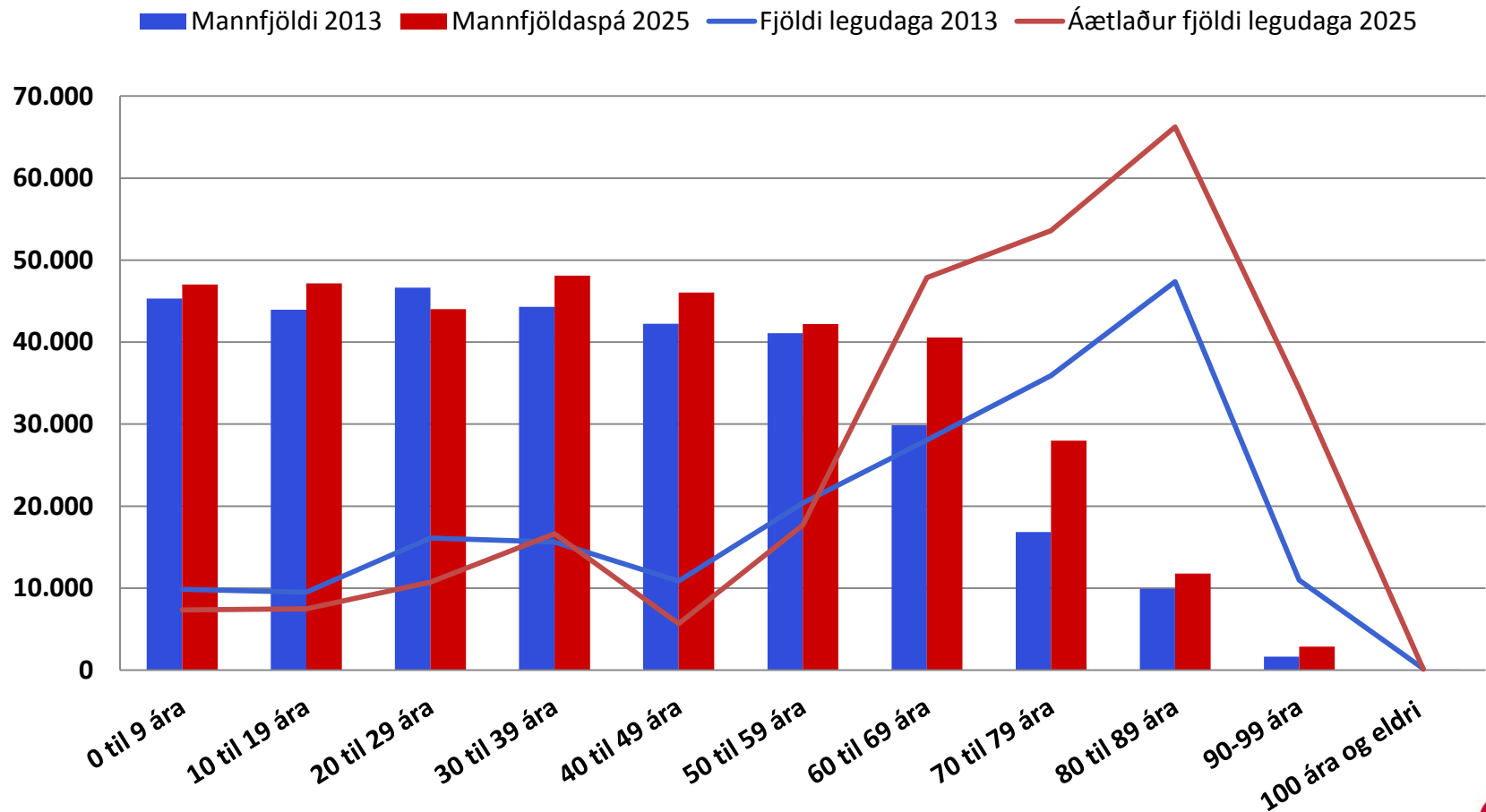
Gögn sótt á heimasíðu Hagstofu Íslands

Aukin þörf fyrir legudaga vegna öldrunar

Aldursdreifing og innlangir á Landspítala 2013 og 2025

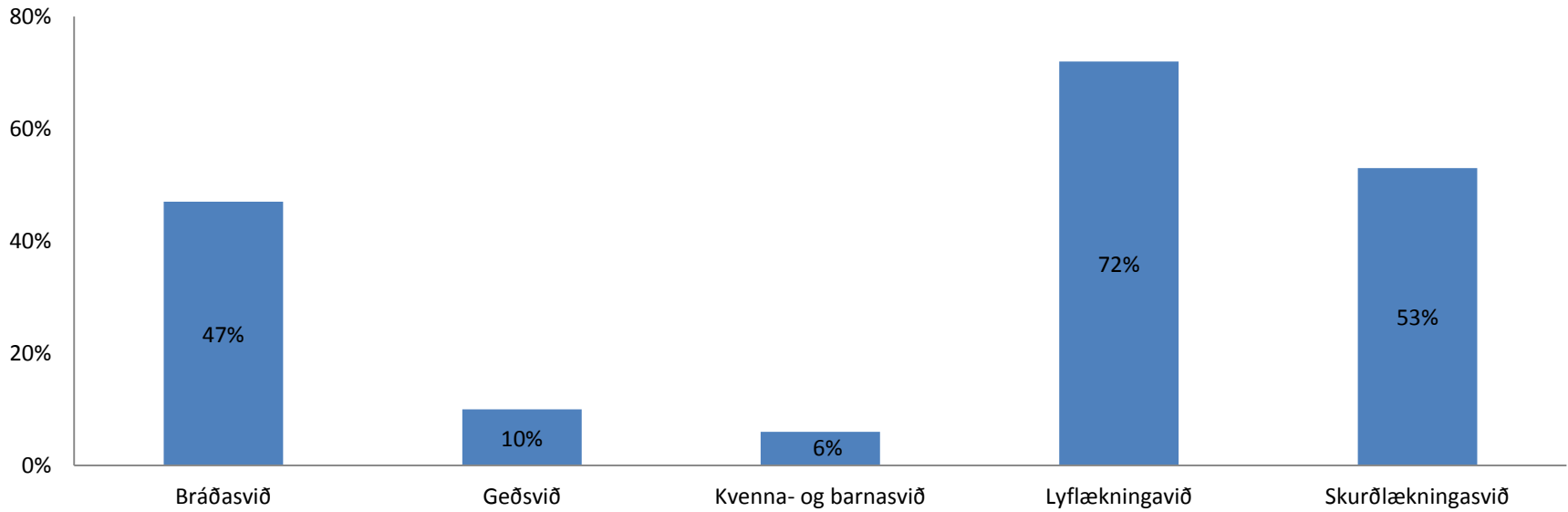
Spá byggð á mannfjöldaspá Hagstofu Íslands og þróun legudaga á LSH
eftir aldurshópum frá 2006

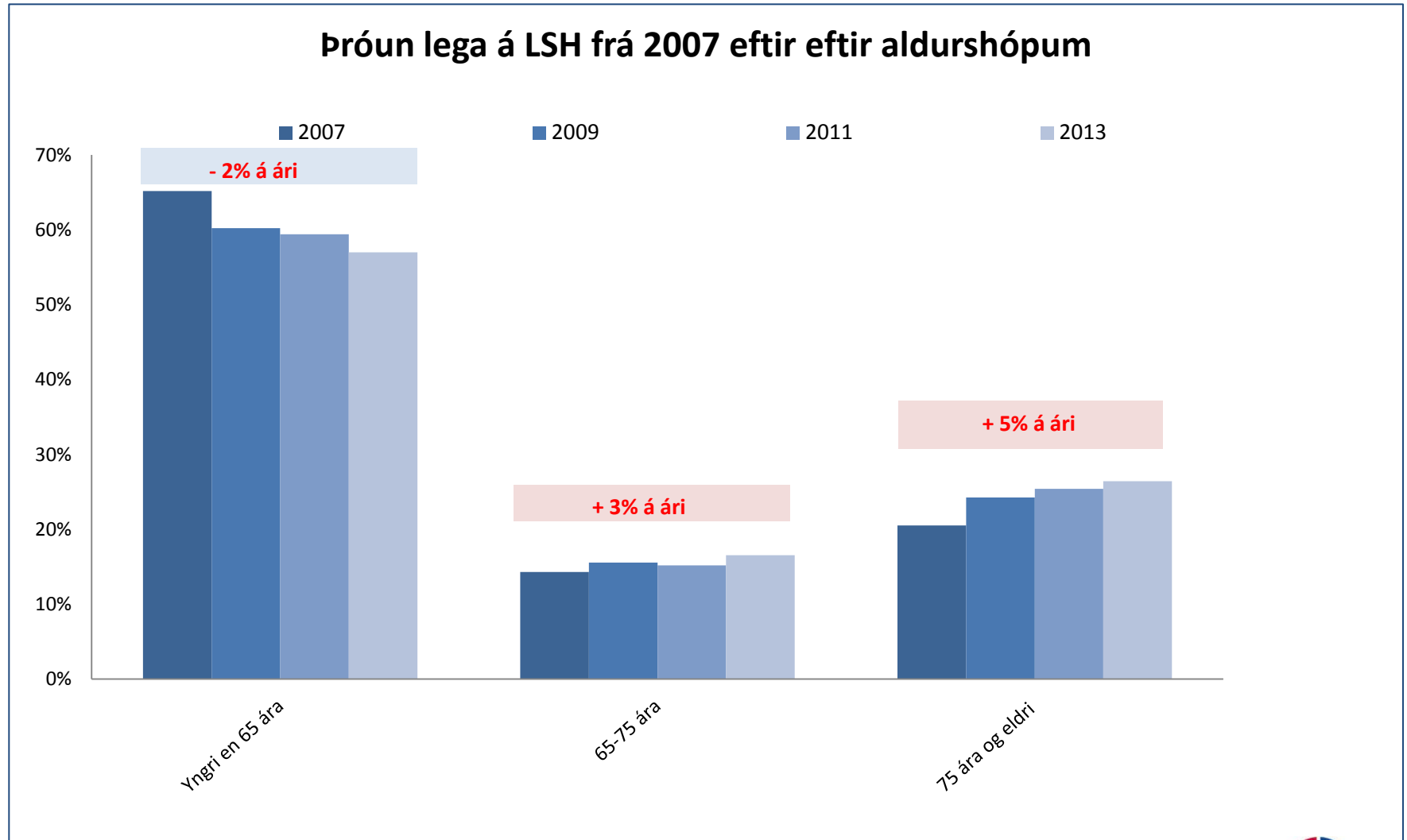
Aldraðir á Landspítala

Hlutfall legudaga 67 ára og eldri eftir sviðum LSH 2013 (komur á bráðasviði)

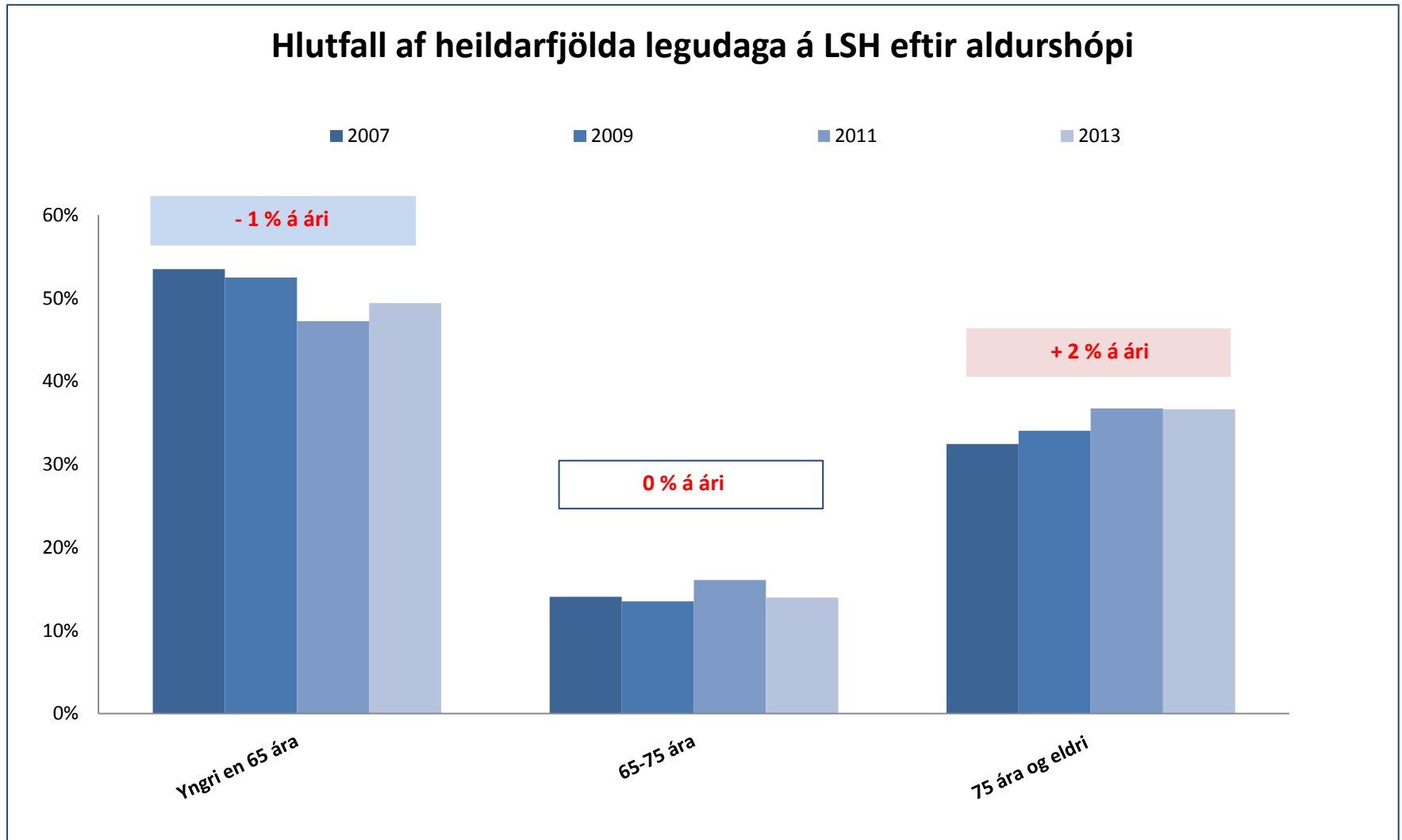
2013 voru 67 ára og eldri 11,1% af íbúum landsins og 10,8% af íbúafjölda höfuðborgarsvæðis

Aldursskipting lega á LSH og meðaltalsbreyting á ári

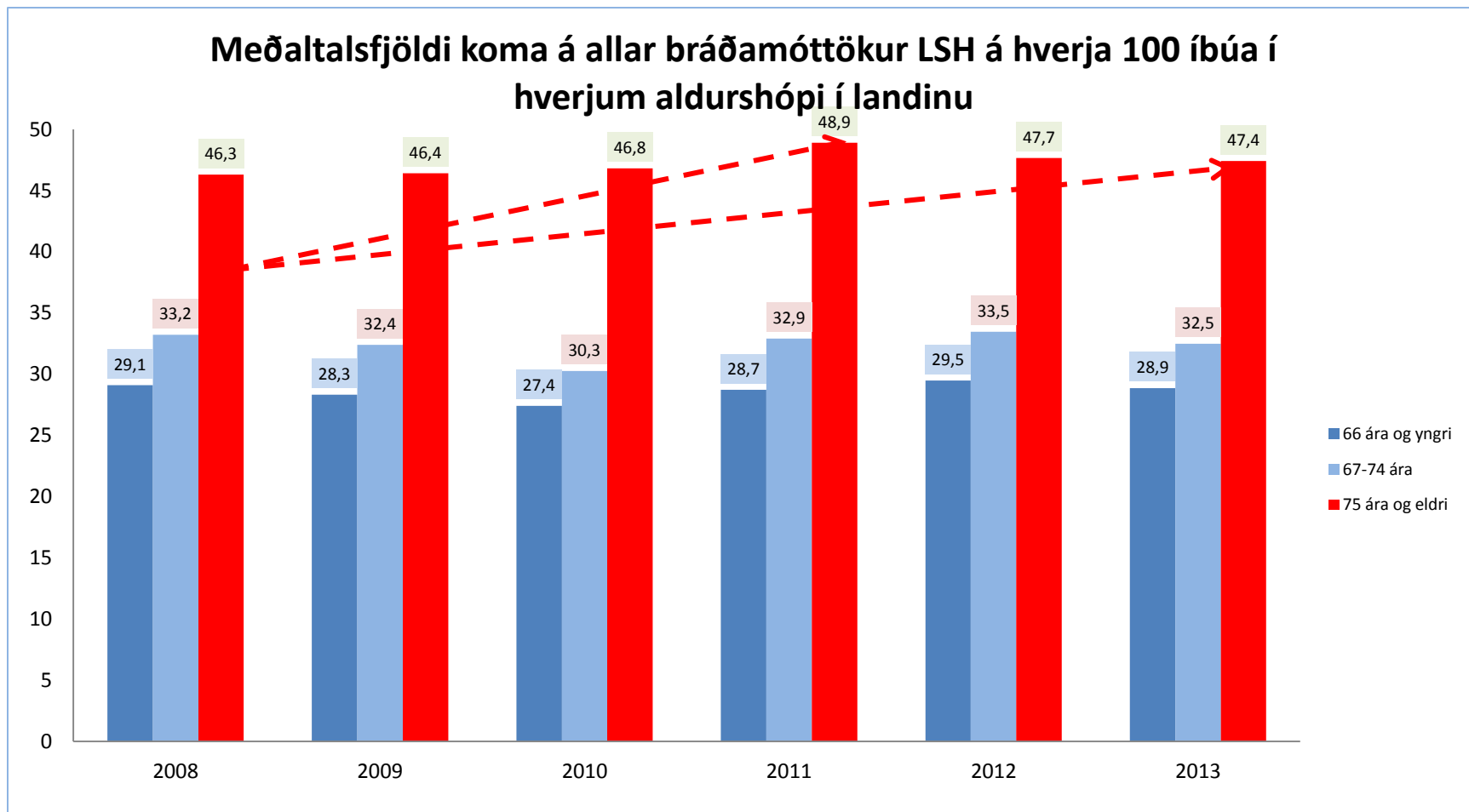

Aldursskipting legudaga á LSH og meðaltalsbreyting á ári

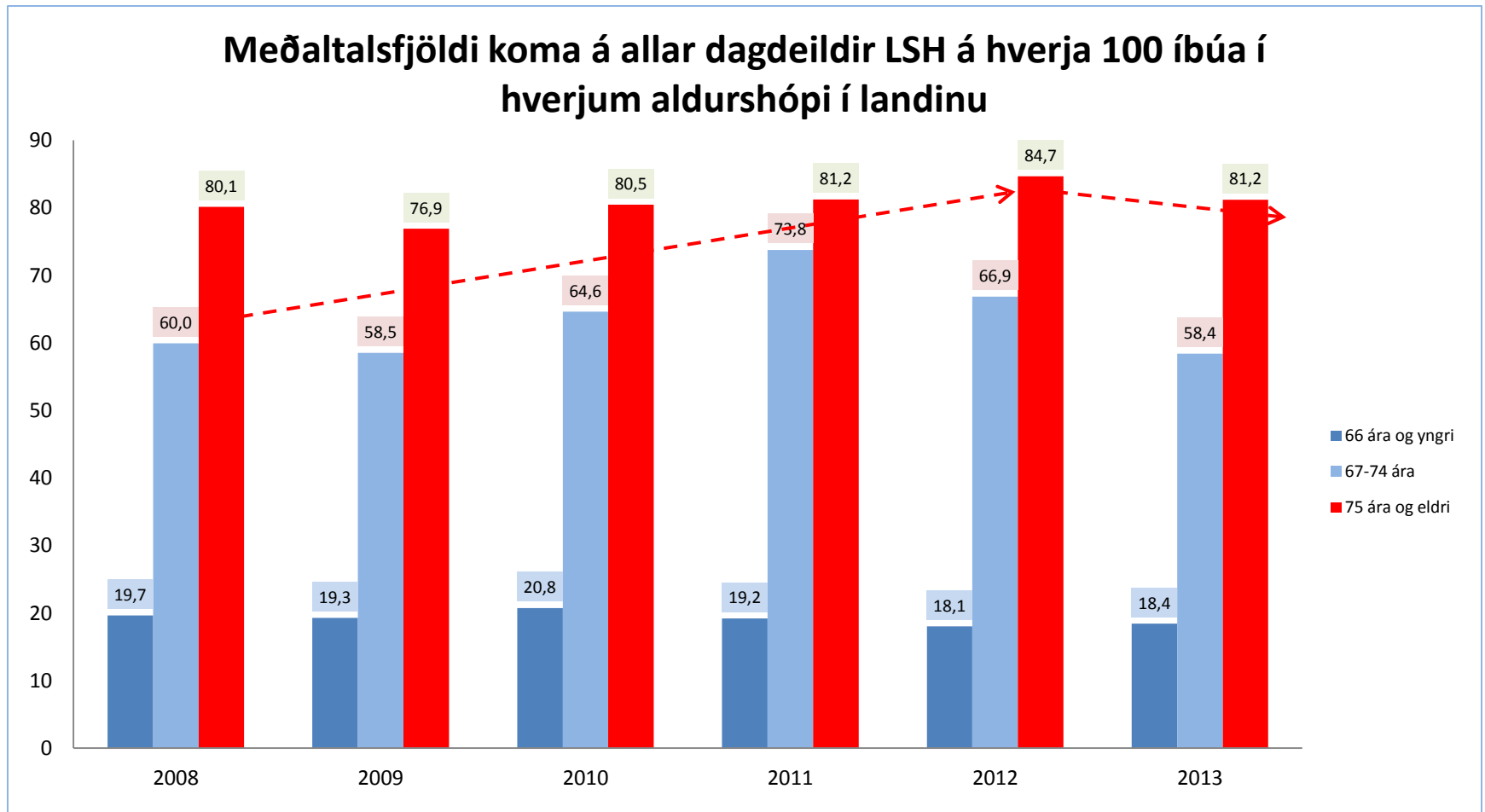

Bráðamóttökur: Elstu sjúklingum fjölgar mest

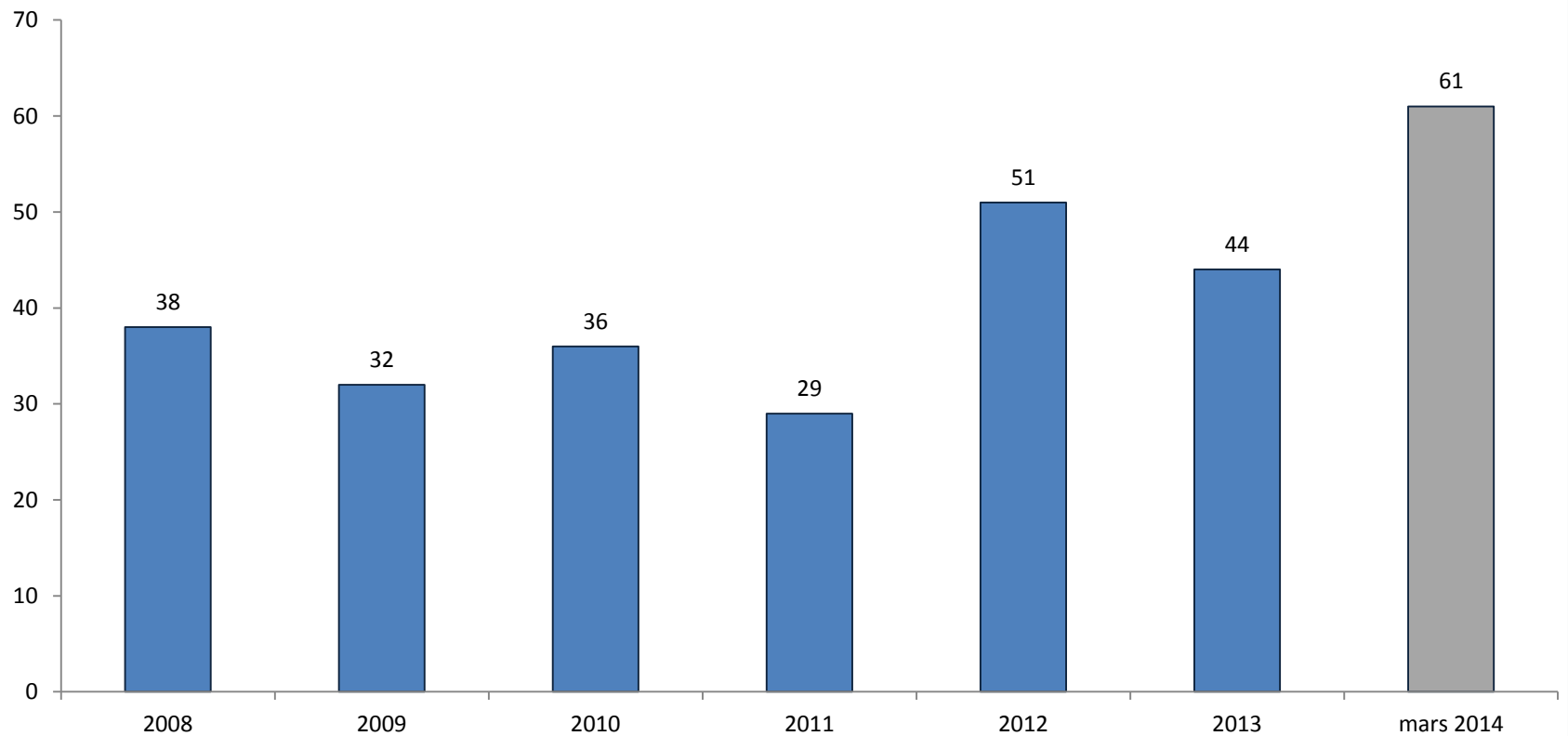

Fjöldi koma á allar dagdeildir LSH niður á aldurshópa

Biðsjúklingar á LSH

Fjöldi sjúklinga sem biðu á LSH eftir vistunarúrræði utan spítalans í lok hvers árs (án geðsviðs)

Nýjar íslenskar rannsóknir

Komur og endurkomur aldraðra á bráðamóttökur
Landspítala á árunum 2008-2012

Eldra fólk á bráðadeild:

íslenskar niðurstöður úr fjölþjóðarannsókn InterRAI

Komur og endurkomur aldraðra á bráðamóttöku Landspítala á árunum 2008-2012

- Komur 67 ára og eldri á bráðamóttöku LSH fjölgaði í hlutfalli við fólksfjöldaaukningu árunum 2008-12, úr 12.718 komum 2008 í 14.016 komur 2012
- Innlagnarhlutfall hækkar (30% í 32%; $p < 0,05$)
- Endurkomum innan 3 vikna fækkaði hlutfallslega (17% í 15%; $p < 0,05$);
- 10 þúsund endurkomur

Eldra fólk á bráðadeild:

íslenskar niðurstöður úr fjölþjóðarannsókn InterRAI

- Samstarfsverkefni Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum, bráðadeildar Landspítala og læknadeildar Háskóla Íslands
- InterRAI ED rannsóknarhópur. Fjölþjóðlegur samstarfs hópur frá 30 löndum
- 75 ára og eldri á 13 bráðadeildum
- Alls tóku 2282 manns þátt í rannsókninni, þar af 202 á Íslandi

Lýsing á þátttakendum

	Öll löndin N=2282 (%)	Ísland n=202 (%)
Kyn (karlar)	939 (41,2)	90 (44,8)
Aldur (meðaltal (stfr))	83,2 (5,5)	82,7 (4,5)
Býr ein(n)	922 (40,6)	96 (47,8)
Nánasti aðstandandi undir álagi	378 (18,3)	46 (27,7)
Fjölskyldan er buguð vegna veikinda einstaklingsins	366 (17,7)	19 (11,4)
Sjúklingur kemur frá annarri stofnun	163 (7,2)	0 (0)
Fjöldi koma á bráðadeild		
Aldrei síðustu 90 daga	1468 (64,5)	132 (65,7)
Einu sinni síðustu 90 daga	518 (22,8)	47 (23,4)
Tvisvar eða oftár síðustu 90 daga	290 (12,7)	22 (10,9)
Fjöldi daga frá síðustu sjúkrahúslegu		
Aldrei síðustu 90 daga	1649 (72,5)	140 (69,6)
31-90 dagar síðan	293 (12,9)	26 (12,9)
Innan síðustu 30 daga	331 (14,6)	34 (16,9)
* stfr=staðalfrávik		

Afdrif þátttakenda eftir útskrift af bráðadeild

	Öll löndin N=2282 (%)	Ísland n=202 (%)
Útskrift af bráðadeild		
Legudeild	1364 (60,2)	91 (45)
Aðrar sjúkrastofnanir (til dæmis endurhæfing/ líknardeild)	72 (3,2)	3 (1,5)
Hjúkrunarheimili	46 (2)	0 (0)
Heim	685 (30,2)	93 (46)
Með heimaþjónustu	90 (4)	5 (2,5)
Látnir	8 (0,4)	2 (1)
Upplýsingar skortir	17 (0,7)	8 (4)
Fjöldi daga á legudeild		
Miðgildi (spönn)	7 (0-336)	6 (0-49)
Útskrift af legudeild	(n=1364)	n=91)
Aðrar sjúkrastofnanir (til dæmis endurhæfing/ líknardeild)	78 (5,7)	19 (20,9)
Hjúkrunarheimili	154 (11,3)	1 (1,1)
Heim	815 (59,7)	64 (70,3)
Með heimaþjónustu	123 (9,0)	0 (0)
Látnir	121 (8,9)	1 (1,1)
Upplýsingar skortir	73 (5,3)	6 (6,6)

Fleiri niðurstöður

- Meðaltími á bráðadeild 12,5 (± 3) klst (2-24 stundir)
- Enginn frá öðrum stofnunum (skýrir það muninn)
- Alls voru 59% með vitræna og/eða færniskerðingu við
- athafnir daglegs lífs (ADL) við komu á bráðadeild.

Hvað svo ? Verðugt verkefni

Hættum að tala förum að framkvæma

- Staðreyndirnar tala sínu máli
- Það þurfa allir að gera aðeins betur
- Styðja vð einstaklingsmiðaða þjónustu á eigin heimili.
- Dagvistar-, hvíldar- og skammtímarýmum verði fjölgað.
- Eftirlit með þjónustu við aldraða verði aukið og bætt.
- Hjúkrunarrýmum verði fjölgað til að mæta þörf.